

RIIGIKOHUS

Avaldatud veebilehel *Riigikohus* (<https://www.riigikohus.ee>)

Avaleht > Riigikohus jättis Anatoli Nikolajevi kaitsja teistmisavalduse rahuldamata

Riigikohus jättis Anatoli Nikolajevi kaitsja teistmisavalduse rahuldamata

15. November 2013

Riigikohtu kriminaalkolleegium ei rahuldanud 1998. aastal Kohtla-Järvel nelikmõrva toimepanemises süüdi tunnistatud ja eluaegse vangistusega karistatud Anatoli Nikolajevi kaitsja vandeadvokaat Anti Aasmaa teistmisavaldust (s.o avaldust kriminaalasjas menetluse uuendamiseks), milles taotles süüditunnistavate kohtuotsuste tühistamist ja kriminaalasja saatmist uueks arutamiseks maakohtule.

Kaitsja märgib 10. septembril 2012 Riigikohtule esitatud avalduses, et kohtuasjas on ilmnenud uusi asjaolusid, mis ei olnud kohtuotsuste tegemise ajal kohtutele teada. Septembris 2013 esitas kaitsja täiendava taotluse, milles palus kaitsealuse õigeks mõista või vabastada ta karistuse kandmisest, sest praegu kehtivate menetlusreeglite järgimisel ei oleks saanud A. Nikolajevit süüdi tunnistada.

Teistmisavaldusele vastas Viru Ringkonnaprokuratuuri juhtivprokurör Margus Gross, kes leidis, et menetluse uuendamiseks alust ei ole, sest uusi asjaolusid ei ole ilmnenud.

Riigikohtu kriminaalkolleegium selgitas otsuses uute asjaolude ilmnemise olemust ja märkis, et olukord, kus isik on andnud tunnistajana ütlusi, kuid kohtuotsuse jõustumise järel avaldab teavet, mis erineb oluliselt kriminaalmenetluses antust, ei ole vaadeldav muu olulise asjaoluna kriminaalmenetluse seadustiku (KrMS) § 366 p 5 tähenduses. Vastasel korral oleks loodud võimalus ühe ja sama kriminaalasja lõpmatuks menetlemiseks pelgalt ühe tunnistaja ütluste järjepideva muutmise abil. Juhuks, kui pärast kohtuotsuse jõustumist ilmneb, et kohus tugines otsuse tegemisel tunnistaja valeütlusele, on ette nähtud eraldi teistmise alus (KrMS § 366 p-s 3). See nõuab aga, et tunnistaja valeütlus oleks tuvastatud kohtuotsusega. Käesolevas asjas ei ole valeütluste andmist tuvastatud. Teistmise aluseks aga ei saa olla pelgalt kahtlus, et tunnistaja on menetluse käigus andnud valeütusi.

Teistmiseks ei anna alust ka viide kohtueelse menetleja ametniku kuriteole, kui selle kuriteo toimepanemise kohta puudub kohtuotsus. Seda isegi juhul, kui kuriteo tuvastamine kohtuotsusega ei ole aegumise tõttu enam võimalik. Vastupidine seisukoht oleks selges vastuolus Põhiseaduse § 22 lõikega 1, mille kohaselt ei tohi kedagi käsitada kuriteos süüdi olevana enne, kui tema kohta on jõustunud süüdimõistev kohtuotsus. Kriminaalkolleegium märkis sedagi, et käesolevas asjas ei oleks alust menetluse uuendamiseks ka siis, kui kohtueelse menetleja ametniku kuritegu – vägivalda kasutamine – oleks kohtuotsusega tuvastatud. Seda põhjusel, et tunnistaja need ütlused, mille saamisel kasutati väidetavalt vägivalda, jättis kohus niigi ebausaldusväärsetena kõrvale. Seega ei mõjutanud tunnistaja suhtes väidetavalt toimepandud vägivald A. Nikolajevi süüküsimuse otsustamist.

Riigikohus selgitas ühtlasi, et kriminaalmenetluses kohaldatakse menetlustoimingu ajal kehtivat kriminaalmenetlusõigust. Seetõttu pole võimalik kohaldada täna kehtivaid menetlusõiguslikke reegleid tagasiulatuvalt ja kohtuotsuse jõustumise järel asetleidvad muudatused menetlusõiguses ei saa iseenesest kaasa tuua jõustunud kohtuotsustega kriminaalasjade menetluse uuendamist.

OTSUS 3-1-2-9-13 [1]

Merje Talvik

Kommunikatsiooniosakonna juhataja
Riigikohus
Tel. 7309042; 5333 9846
www.riigikohus.ee [2]

Allikas URL: <https://www.riigikohus.ee/et/uudiste-arhiiv/riigikohus-jattis-anatoli-nikolajevi-kaitsja-teistmisavalduse-rahuldamata#comment-0>

Lingid

[1] <https://www.riigikohus.ee/?id=11&tekst=222566418>

[2] <http://www.riigikohus.ee>